

1. Inleiding

Hierbij treft u het Jaarverslag 2017 van de Onafhankelijke commissie bezwaarschriften aan.

Op grond van de Verordening behandeling bezwaarschriften brengt de Onafhankelijke commissie bezwaarschriften jaarlijks over haar verrichtingen in het afgelopen kalenderjaar een beknopt verslag uit aan de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders en, met zijn tussenkomst, aan de raad. Het uitbrengen van het verslag aan de raad doet het college door in het gemeentelijke jaarverslag op het commissieverslag in te gaan en dat verslag daarbij te voegen.

De opbouw van het jaarverslag is hetzelfde als in voorgaande jaren.

In hoofdstuk 2 van dit verslag wordt een schematisch overzicht gegeven van de in 2017 ingekomen en afgehandelde bezwaarschriften per onderwerp. De ingekomen aantallen worden vergeleken met voorgaande jaren. Van de afgehandelde bezwaren worden per onderwerp de resultaten aangegeven en ook vergeleken met voorgaande jaren. Daarmee wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel besluiten van de bestuursorganen – raad, college van burgemeester en wethouders of de burgemeester – ter discussie zijn gesteld door er bezwaar tegen te maken. Tevens is de werkvoorraad per 31 december 2017 bepaald. Verder wordt inzicht verschaft in de adviestermijnen. In hoofdstuk 3 geeft de commissie haar bevindingen en eventuele aanbevelingen weer.

2. Ingekomen en afgehandelde bezwaarschriften in 2017

2.1. aantal ingekomen bezwaarschriften in 2017 vergeleken met voorgaande jaren

	2017	2016	2015	2014	2013
bijstand	40	64	85	59	93
• bijzondere bijstand (inclusief declaratiefonds)	• 8	• 21	• 36	• 26	• 38
• algemene bijstand	• 9	• 17	• 18	• 12	• 18
• terugvordering	• 9	• 13	• 19	• 9	• 18
• maatregel en boete	• 6	• 8	• 8	• 4	• 6
• overig	• 8	• 5	• 4	• 8	• 13
ruimtelijke ordening en bouwen	24	46	30	24	25
• uitvoering	• 22	• 40	• 19	• 14	• 22
• handhaving	• 2	• 6	• 11	• 10	• 3
voorzieningen maatschappelijke ondersteuning	15	32	34	19	31
• huishoudelijke hulp	• 5	• 6	• 10	• 7	• 12
• woonvoorziening	• 2	• 2	• 2	• 3	• 7
• vervoersvoorziening	• 5	• 3	• 11	• 5	• 12
• begeleiding en ondersteuning	• 0	• 14			
• overig	• 3	• 7	• 11	• 4	• 0
jeugdhulp	• 2	• 1			
APV en verordeningen	6	3	14	6	3
• kapvergunningen	• 2	• 1	• 9	• 4	• 0
• APV en verordeningen; overig	• 4	• 2	• 5	• 2	• 3
gehandicaptenparkeerkaart	1	4	6	3	1
subsidie	4	2	2	0	5
verkeer	11	1	4	1	9
overig (Wet openbaarheid van bestuur, Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, Verordening leerlingenvervoer, Drank- en horecawet, Monumentenverordening, Winkeltijdenwet, Wet voorkeursrecht gemeenten, etc.)	3	8	15	9	6
totaal	106	161	190	121	173

2.2. aantal afgehandelde ¹⁾ bezwaarschriften in 2017 en nog af te handelen bezwaarschriften (werkvoorraad) per 31 december 2017

	(ingetrokken na) tegemoetkoming	ingetrokken om andere redenen dan tegemoetkoming	niet-ontvankelijk	ongegrond	ongegrond met aanvulling of verbetering van gronden	(deels) gegrond / herroeping	totaal afgehandeld	op 31-12-17 nog in behandeling
bijstand;	1	6	4	8	1	13	33	14
• bijzondere bijstand	• 1	• 0	• 1	• 2	• 0	• 2	• 6	• 2
• algemene bijstand	• 0	• 3	• 0	• 3	• 1	• 4	• 11	• 2
• terugvordering	• 0	• 1	• 0	• 0	• 0	• 4	• 5	• 5
• maatregel en boete	• 0	• 1	• 0	• 2	• 0	• 2	• 5	• 2
• overig	• 0	• 1	• 3	• 1	• 0	• 1	• 6	• 3
ruimtelijke ordening en bouwen;	0	3	5	21	2	6	37	6
• uitvoering	• 0	• 3	• 4	• 20	• 2	• 6	• 35	• 5
• handhaving	• 0	• 0	• 1	• 1	• 0	• 0	• 2	• 1
voorzieningen maatschappelijke ondersteuning;	4	1	4	5	1	2	17	5
• huishoudelijke hulp	• 1	• 0	• 2	• 1	• 1	• 1	• 6	• 0
• woonvoorzieningen	• 0	• 0	• 2	• 1	• 0	• 0	• 3	• 0
• vervoersvoorzieningen	• 0	• 1	• 0	• 2	• 0	• 0	• 3	• 2
• begeleiding en ondersteuning	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0
• overig	• 3	• 0	• 0	• 1	• 0	• 1	• 5	• 3
jeugdhulp	2	0	0	0	0	0	2	0
APV en verordeningen;	0	0	1	1	0	0	2	4
• kapvergunningen	• 0	• 0	• 1	• 1	• 0	• 0	• 2	• 0
• APV en verordeningen;	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0	• 0	• 4
overig	0	1	0	0	0	0	1	0
Gehandicaptenparkeerkaart	0	2	0	1	0	1	4	0
Subsidie	0	0	0	1	5	1	7	3
Verkeer	0	0	2	1	1	1	5	0
overig	0	0	2	1	1	1	5	0
totaal	7 (7%)	13 (12%)	16 (15%)	38 (35%)	10 (9%)	24 (22%)	108 (100%)	32

¹⁾ Afgehandeld wil hier zeggen: aan het bezwaar is tegemoetgekomen door direct – zonder advies van de commissie – een vervangend besluit te nemen (waarna intrekking van het bezwaar volgde en advisering door de commissie achterwege kon blijven), het bezwaarschrift is om andere redenen ingetrokken of de commissie heeft een advies uitgebracht.

2.3. vergelijking resultaten afgehandelde bezwaarschriften in 2017 met voorgaande jaren

resultaten afgehandelde bezwaarschriften	2017		2016		2015		2014		2013	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
(ingetrokken na) tegemoetkoming	7	7%	17	10%	25	16%	29	21%	21	12%
ingetrokken om andere redenen dan tegemoetkoming	13	12%	26	26%	31	20%	28	21%	42	24%
niet-ontvankelijk	16	15%	22	14%	15	9%	9	7%	14	8%
ongegrond	38	35%	68	42%	61	39%	30	22%	52	29%
ongegrond met aanvulling of verbetering van gronden	10	9%	4	3%	5	3%	17	13%	20	11%
(deels) gegrond / herroeping	24	22%	25	15%	20	13%	21	16%	28	16%
totaal	108	100%	162	100%	157	100%	134	100%	177	100%

2.4. adviestermijnen in 2017 vergeleken met voorgaande jaren

adviestermijnen ¹⁾	2017		2016		2014		2013	
	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage	aantal	percentage
binnen 9 weken	17	20%	7	8%	45	58%	52	45%
binnen 9 tot 15 weken	50	58%	30	33%	29	38%	62	54%
na 15 weken ²⁾	19	22%	54	59%	3	4%	2	1%
totaal	86	100%	91	100%	77	100%	114	100%

¹⁾ Om een beslissing op bezwaar binnen de wettelijke termijnen van 12 of - met verdaging - 18 weken mogelijk te maken moet de commissie uiterlijk binnen 9 respectievelijk 15 weken advies uitbrengen. Deze laatste termijnen worden hier in beeld gebracht. ²⁾ Veelal terug te voeren op het feit dat nader onderzoek nodig was en de termijn van advisering in overleg met betrokken (bestuursorgaan en bezwaarde) overeenkomstig de mogelijkheden die de wet in dat verband biedt is verlengd.

3. Bevindingen en aanbevelingen

3.1. ingekomen bezwaarschriften

Het aantal ingekomen bezwaarschriften is in 2017 flink gedaald ten opzichte van 2016 en 2015. Ten opzichte van 2014 betreft het een lichte daling. Op het terrein van WMO en Participatiewet is het aantal bezwaarschriften in 2017 voor het eerst flink gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Op het terrein van Ruimtelijke Ordening is het aantal bezwaarschriften ook gedaald ten opzichte van voorgaande jaren.

Op het terrein van WMO en Participatiewet wordt in 2017 een flinke daling geconstateerd van het aantal ingekomen en behandelde bezwaren. Hoewel hiernaar geen nader onderzoek heeft plaatsgevonden, is een mogelijke verklaring hiervoor de inmiddels al langer gehanteerde handelwijze van de betreffende vakafdeling waarbij voorafgaand aan het verzenden van een belastende beschikking eerst telefonisch contact wordt gezocht met betrokkenen om het collegebesluit aan te kondigen en toe te lichten. Verder wordt in het Sociaal Domein geëxperimenteerd met casus-overleggen bij complexe zaken. Vanuit verschillende disciplines wordt een casus besproken voordat er een besluit wordt genomen. Dit zorgt voor een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming en bevordert de integrale aanpak. Voorstelbaar is dat betrokkenen daardoor vaker berusten in de belastende beschikking en afzien van het starten van een bezwaarschriftprocedure. De commissie juicht een goede informele, passende aanpak van geschillen van bestuursorganen van harte toe.

Op het terrein van Ruimtelijk Ordening wordt een daling in het aantal ingekomen bezwaarschriften geconstateerd in 2017 ten opzichte van 2016. Het aantal bezwaarschriften in 2017 is nu vergelijkbaar met de aantallen in de jaren 2015, 2014 en 2013. In 2016 was er op het terrein van Ruimtelijk Ordening een lichte stijging van het aantal bezwaarschriften geconstateerd.

Op het terrein van verkeer wordt een stijging van het aantal bezwaarschriften geconstateerd. Een mogelijk verklaring hiervoor is dat er in 2017 verkeersbesluiten zijn genomen in gebieden, bijvoorbeeld in het centrum, waarbij verschillende belangen een rol spelen.

Voor de overige gebieden zijn geen significante wijzigingen te melden. Het jaar 2017 was een relatief rustig jaar.

3.2. afgehandelde bezwaarschriften

In 2017 zijn totaal 106 bezwaarschriften ingediend. Van de resterende werkvoorraad van 36 bezwaarschriften uit 2016 en de ingediende bezwaarschriften in 2017 zijn vervolgens 20 bezwaarschriften ingetrokken, al dan niet na tegemoetkoming aan het bezwaar.

De commissie heeft in 2017 over 88 bezwaarschriften advies uitgebracht (inclusief de resterende werkvoorraad van 36 bezwaarschriften die eind 2016 nog open stond). Over 32 bezwaarschriften die in 2017 zijn ingekomen zal de commissie in 2018 adviseren.

Tabel 2.3. (vergelijking resultaten afgehandelde bezwaarschriften in 2017 met voorgaande jaren) maakt de verschillen met voorgaande jaren inzichtelijk.

Uit het overzicht in tabel 2.3 blijkt dat het percentage van het aantal (deels) gegronde bezwaarschriften in 2017 is gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2017 is 22 procent van de afgehandelde bezwaarschriften (deels) gegrond verklaard.

3.3. adviestermijnen

Van de in 2017 afgehandelde bezwaarschriften zijn de adviestermijnen bijgehouden. In tabel 2.4. zijn de adviestermijnen opgenomen.

In artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat op een bezwaarschrift moet worden beslist binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift is verstreken. Deze termijn kan vervolgens nog met ten hoogste zes weken worden verdaagd. Om een beslissing op bezwaar binnen de wettelijke termijnen van twaalf of achttien weken mogelijk te maken moet de commissie uiterlijk binnen negen respectievelijk vijftien weken advies uitbrengen. Of uiteindelijk het bestuursorgaan binnen de wettelijke termijn van twaalf of achttien weken een besluit neemt op het bezwaarschrift en dit binnen de termijn bekendmaakt, valt buiten het gezichtsveld en de invloedssfeer van de commissie.

In tabel 2.4. is een vergelijking opgenomen met de adviestermijnen die in voorgaande jaren zijn gehaald. In tegenstelling tot 2016 is in het merendeel van de bezwaarschriften in 2017 het advies binnen 9 weken tot 15 weken uitgebracht. In 2016 was door de verminderde capaciteit bij het secretariaat van de commissie nog sprake van een achterstand van de behandeling van de bezwaarschriften. Door de daling van het aantal ingekomen bezwaarschriften in 2017 is deze achterstand ingehaald.

Verder merkt de commissie op dat er altijd gevallen zijn waarin de adviestermijn meer dan 15 weken bedraagt omdat er nader onderzoek is vereist of minnelijk overleg tussen partijen plaatsvindt. De termijn van advisering wordt dan steeds in overleg met en met instemming van belanghebbenden, zowel bezwaarmaker als de gemeente, verlengd.

3.4. motivering besluiten

De commissie signaleert dat er een verbetering is geconstateerd in de zorgvuldige voorbereiding en de motivering van besluiten. De motivering van besluiten blijft wel een aandachtspunt voor de toekomst.

De commissie adviseert om de ingeslagen weg van de zorgvuldige voorbereiding van besluiten, bijvoorbeeld in de vorm van meer contact met de burger aan de voorkant van de besluitvorming en een integrale casus-overleg bij complexe zaken, voort te zetten en vast te houden.

Met betrekking tot zaken in het Ruimtelijk Domein is van belang dat de belangenafweging goed kenbaar is in de besluitvorming, omdat deze vaak geschiedt buiten het zicht van belanghebbenden (bijvoorbeeld omwonenden) die niet direct betrokken zijn aan de voorkant van de besluitvorming.

Ten aanzien van de zaken in het Sociaal Domein is van belang dat de motivering niet alleen in de rapportage van de consultant wordt weergegeven, maar de kern van de zaak en motivering ook kenbaar en duidelijk worden weergegeven in de beschikking. Tevens is de exacte vermelding van de juiste grondslag van de besluitvorming bij deze zaken een punt van aandacht. Deze plichten over de motivering en de kenbaarheid daarvan zijn ook vastgelegd in de artikelen 3:46 en 3:47 van de Algemene wet bestuursrecht.

De afdeling Maatschappelijk Dienstverlening heeft in 2017 aandacht besteed aan de motivering en zorgvuldige voorbereiding van besluitvorming door het aanbieden van kennisondersteuning aan consultants. Er zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd waarbij onder andere aandacht is besteed aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de heroverweging in de bezwaarfase. De commissie adviseert om deze kennisondersteuning de komende jaren voort te zetten. De verdere verbetering van de motivering en de zorgvuldige voorbereiding van besluiten betreft een doorlopend proces en zal hopelijk uiteindelijk minder bezwaarschriften opleveren.

Voorts adviseert de commissie het college om duidelijkheid te verschaffen rondom de toepassing van het giftenbeleid bij de uitvoering van de Participatiewet. Uit een aantal bezwaarschriften in 2017 is gebleken dat hierover veel onduidelijkheid bestaat. Dit zorgt voor rechtsonzekerheid bij uitkeringsgerechtigden en hun naasten. Uit het oogpunt van rechtszekerheid en het armoedebeleid adviseert de commissie het college om duidelijkheid te verschaffen over het van toepassing zijnde beleid op dit onderdeel.

3.5. Vertegenwoordiging hoorzitting

De commissie adviseert het college om, in het kader van de voorbereiding van de hoorzitting, het standpunt van het college beknopt in een verweerschrift weer te geven. De commissie adviseert om in het verweerschrift tevens aandacht te besteden aan nieuwe feiten en omstandigheden die zich hebben voorgedaan na het nemen van het bestreden besluit. De commissie acht dit van belang in het kader van een goede advisering en uiteindelijk goede en tijdige heroverweging van de besluitvorming.

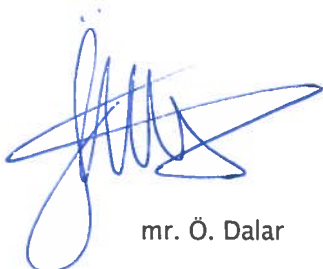
De commissie streeft naar finale geschilbeslechting, dat wil zeggen dat ze telkens zal proberen om het conflict op te lossen. Vaak gebeurt dit door het uitbrengen van een advies en de daarop volgende beslissing op bezwaar. Afhankelijk van de aard van bezwaren, kan de hoorzitting – naast het uitwisselen van juridische standpunten – de mogelijkheid bieden dat de vertegenwoordiger het beleid van uw college uitlegt of verduidelijkt. Dat kan leiden tot wederzijds begrip en ook tot oplossing van het geschil. Daarnaast probeert de commissie, daar waar mogelijk, tijdens de hoorzitting partijen te bewegen om samen tot een oplossing te komen die soms anders is dan een beslissing op bezwaar. Dat vraagt, naast juridisch inhoudelijke kennis en ervaring van de vertegenwoordigers, ook de vaardigheid om hierop in te spelen. De commissie vraagt hiervoor aandacht.

Uden, 22 februari 2018

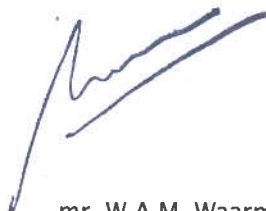
De Onafhankelijke commissie bezwaarschriften

de secretaris

de voorzitter

mr. Ö. Dalar

mr. W.A.M. Waarma